

NOTAT

OPPDRAAG E6 Reguleringsplan Helltunnelen – Værneskrysset Anbefalte prinsipper for etablering av nye strandsoner	OPPDRAAGSLEDER Aslaug T. Nastad	DATO 19.04.2016
---	------------------------------------	--------------------

Anbefalte prinsipper for etablering av nye strandsoner ved Hellstranda friområde og Værneskrysset

Hellstranda

Ved bygging av ny E6 må fyllingen på Hellstranda utvides. Veianlegget legger beslag på arealer som er av verdi for både bunndyr, fisk og fugl. Det er derfor vesentlig å utforme restarealer og nærområder til veianlegget på en slik måte at naturmangfold og produktivitet blir så stor som mulig. Dette oppnås ved å tilstrebe så stor grad av variasjon i substrat og leveområder som mulig.

Fyllingen og bunnforholdene på Hellstranda framstår i dag som homogene. Avbøtende tiltak for å øke variasjonen i området, bl.a. i forhold til substrat og bølgeeksponering, vil derfor kunne redusere skadeomfanget for naturmangfold betraktelig. Større variasjon i type leveområder vil gi større artsdiversitet og flere og bedre skjulmuligheter for fisk og andre vanntilknyttede organismer. Området er et viktig område for sjørreten i Stjørdalselva, og flere skjulmuligheter og større produksjon av næringsdyr vil derfor være svært positivt. Økt variasjon vil også være positivt for flere vanntilknyttede fuglearter i form av økt næringstilgang og bedre skjul.

Forholdene for landlevende organismer er også svært homogene pr. i dag. Enkle tiltak som etablering av naturlig forekommende vegetasjon i form av strandeng og busker/trær, vil være med på å øke naturmangfoldet også på land. Vegetasjonen vil kunne gi skjul-, overnattings- og hekkeområder for både land- og vanntilknyttet fugl.

Prinsipper for utforming av ny strandsone på Hellstranda (gjelder innenfor arealformålet GF – grønnstruktur – friområde)

- Etablere fyllingen med avrundede former og viker slik at det skapes mer variasjon i bunnssubstrat og bølgepåvirkning.
- Tilføre substrat av ulike størrelser (sand, småstein) i vikene.
- Legge ut større steiner (ikke sprengstein) i forlengelsen av vikene og i sjøen utenfor.
- Helningen på fyllingen i strandsonen bør ikke være større enn 1:3.
- Revegetere landområdene med naturlig forekommende vegetasjon som strandeng og tindvedkratt.
- For å redusere forstyrrelser på fugl, anbefales det å ikke legge til rette for menneskelig aktivitet med benker og grillplasser m.m.

Prinsippskisser for utforming av Hellstranda er vist på neste side.

Sandfærhus bru – Værneskrysset

I forbindelse med ombygging av Værneskrysset og bygging av ny E6 i dette området, vil det bli arealbeslag i verdifull strandengvegetasjon. For å avbøte de negative konsekvensene skal det reetableres strandeng ved å flytte dagens vegetasjon vestover, samt reetablere vegetasjon i arealet som utgjør dagens Værneskryss. Det er ønskelig at resultatet i størst mulig grad skal fremstå som opprinnelig situasjon.

Prinsipper for fjerning, lagring og reetablering av strandeng ved Værneskrysset (gjelder innenfor arealformål VNV – naturområde i sjø og vassdrag).

- Artskartlegging gjennomføres på alle strandengarealer som blir berørt.
- Fremmede arter som er oppført på den norske svartelista i kategoriene SE (svært høy risiko) eller HI (høy risiko) som vokser på dagens strandeng og ved eksisterende Værneskryss må fjernes og håndteres etter gjeldende retningslinjer, og slik at det ikke er fare for spredning til strandeng- og veifyllingsvegetasjon.
- Høyde på strandeng måles inn og fotodokumenteres før anleggsstart.
- Strandengvegetasjon som vil bli berørt under anleggsarbeidet flyttes i så store matter som mulig. Mattene skal bestå av hele vegetasjonssjiktet med rotsystem.
- Mattene mellomlagres på et sted hvor de holdes fuktige for å bevare vegetasjon og frøbank i størst mulig grad. Dersom det er mulig, bør mellomlagring skje i lagunen ved Værneskrysset.
- Der det skal reetableres strandeng, skal terrenget heves ved bruk av tette masser (leire/mudder/sand) slik at strandenga blir liggende i riktig høyde.
- Reetableringen bør utføres fortløpende i anleggsfasen.
- Mattene legges tilbake i samme høyde som de ble tatt fra slik at vegetasjonen får tilnærmet samme flo-/flompåvirkning som før.
- Vegetasjonskanten skal være ujevn ut mot sand-/mudderflatene.
- Utenfor den reetablerte strandenga tilføres leire/mudder/sand for å oppnå en naturlig avslutning mot vannkanten.

Prinsipper for etablering av salt- og fuktighetstolerant vegetasjon på fylling langs vei (gjelder innenfor arealformål N – Naturformål)

- Vekstmasser fylles over fylling/erosjonssikringssone. Det bør fortrinnsvis benyttes overskuddsmasser fra strandeng. Vekstmasser skal nå ned mellom steinene. Helning ca. 1:3.
- Stiklinger av stedegen tindved og vierarter plantes i vekstmassene. Andre stedegne arter kan også vurderes brukt hvis det viser seg å være hensiktsmessig. Stiklingene kan med fordel stikkes ned mellom steiner for å gi godt feste for røttene.
- Overflaten skal være «rufsete» for å unngå et parkmessig preg.
- Det må ikke brukes frøblandinger.

Generelt:

Det skal ikke tilføres vekstmasser fra andre lokaliteter enn området det ble tatt vegetasjon fra. Det er viktig å beholde høydevariasjonen på strandengarealet da dette gir varierte mikroklimatiske forhold for plantene slik at flest mulig av de opprinnelige artene trives.

Eksempelbilder for ønsket strandengvegetasjon (bilder fra opprinnelig strandengareal ved Sandfærhus/Værneskrysset ved høy vannstand i juni 2015) og prinsippskisse for utforming av strandeng:

